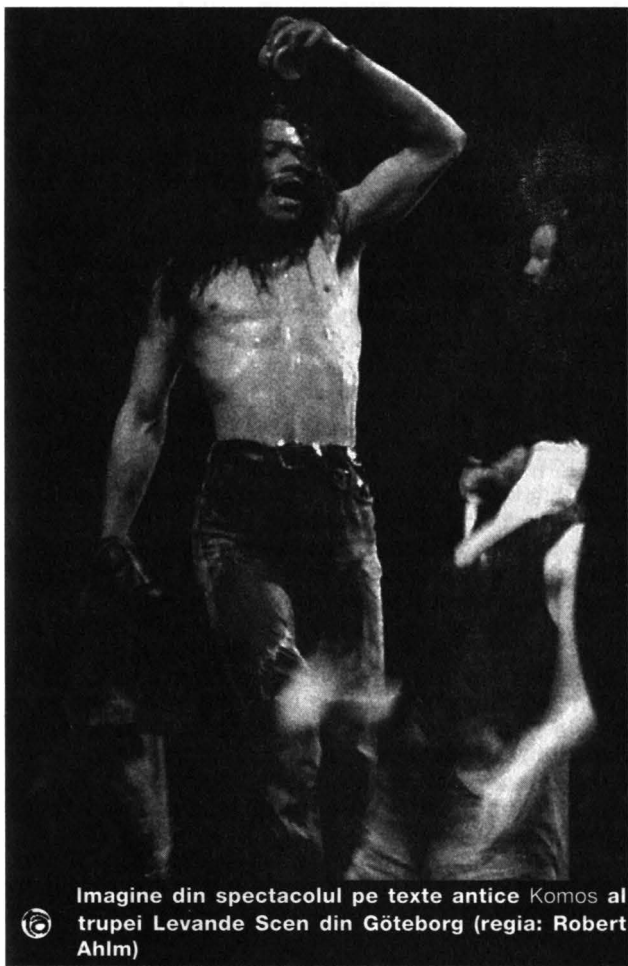


Fundației „Shakespeare Kingdom House“). Expresivitatea lingvistică se poate ascunde îndărătul celei scenice, astfel că nu mi-a trebuit nici dicționar, nici rezumat (deși pe acesta din urmă l-am avut) ca să „înțeleg“, și încă în limba maghiară, piesa unui, de fapt, mare neînțeles, polonezul Witkiewicz, descifrată cu subtilitate și precizie de regizorul Bocsárdi László și de trupa Teatrului „Tamási Áron“ (un premiu de interpretare masculină pentru Szakács László). Este și cazul spectacolului realizat de Alexandra Gandi la Teatrul Maghiar „Csiky Gergely“ din Timișoara cu **Cei doi Pierrot sau Supeul Alb** de Edmond Rostand. După cum, sunt convins, un străin ar fi înțeles textul, tradus în limba română de Veronica Porumbacu, din **Noaptea călugăriței portugheze** după scrisorile Mariane Alcoforado, în regia lui Mihai Măniușiu,



Imagine din spectacolul pe texte antice Komos al trupei Levande Scen din Göteborg (regia: Robert Ahlm)

la Teatrul Tineretului din Piatra-Neamț (Premiul de interpretare feminină pentru Oana Ștefănescu).

N-aș vrea să se înțeleagă că aceste fapte lingvistice exprimă în exclusivitate esența teatrului-atelier. Dar, în contextul în care criteriul european devine din ce în ce mai puternic, aceste considerente de ordin, să-i spunem, lingvistic, reprezintă un element de referință mai ales pentru un festival care promovează experimentul, adică teatrul mai mult sau mai puțin **de mâine**.

DUMITRU SOLOMON

Mutanți, amante, critici, dramaturgi

„Dramaturgul – o amantă ratată?“ – sub acest titlu șocant-ambiguu s-a desfășurat prima dintre cele două sesiuni ale unei întâlniri botezate altminteri, foarte sobru și chiar un pic pompos, Colocviul național asupra noii dramaturgii românești. Inițiativa a aparținut Fundației Dramafest, întemeiată, la Târgu-Mureș, de Alina Nelega-Cadariu, dramaturg, critic, ziarist, profesor la Academia de Teatru din localitate și persoană împătimită, în stil ardelenesc tenace și serios, de promovarea literaturii dramatice autohtone. Căci scopul Fundației, înființată „cu sprijinul logistic al Ministerului Culturii din România“ (ca să vezi!), este „să producă spectacole de teatru noi, cu implicarea profesională a oamenilor de teatru și de literă din România, inițiind un tip de prezență teatrală cu impact imediat și terapeutic asupra spiritualității românești, coagulând, la nivel de fenomen, identitatea comunitară“. Am citat dintr-un scurt manifest de prezentare, care mai conține și alte gânduri frumoase exprimate în fraze nițel pretențioase. Dincolo însă de aceste declarații – și câte n-am auzit, în cursul anilor, la adresa dramaturgiei naționale! – se află, s-ar părea, o intenție precisă, materializată, până una-alta, în Colocviul pomenit. Aflat la prima sa ediție (10–11 mai, Târgu-Mureș), el a adunat dramaturgi, critici, regizori (puțini, ca de obicei), invitați să răspundă la întrebarea „Textul românesc de teatru – un gen în dispariție sau un mutant?“. După cum se vede, formulările provocatoare n-au lipsit, măcar la nivelul propunerilor de discuție lansate de organizatori (instanțelor amintite li s-au alăturat Consiliul județean Mureș, revista „Vatra“, Teatrul „Ariel“, Secția română a AICT – UNITER și Teatrul Național din Târgu-Mureș), unde însă, de fapt, s-au cam și oprit. Pentru că nici prima, nici a doua sesiune, intitulată, mult mai cuminte, „Între Teatru și Literatură“, nu au adus, în fond, nimic nou în comparație cu eternele dezbateri care, de vreo douăzeci de ani încoace (și fac socoteala numai de când am început eu să le frecventez...), atacă subiectul în felurite împrejurări și pe felurite tonuri. S-a vorbit, adică, despre soarta tristă a dramaturgiei românești (mai ales) contemporane, s-a deplâns insuficiența ei prezență în repertoriul teatrelor, s-a bătut șaua tranziției ca să priceapă... nu e prea clar cine, s-a monologat interminabil, s-a dialogat lamentabil (nu avem, m-am convins încă o dată, obișnuința – sau educația necesară – de a ne **asculta** interlocutorul). Ca atare, semnele de întrebare din titluri și subtitluri au rămas netulburate la locul lor, urmând, poate, să producă răspunsuri concrete cu ocazia Festivalului Noii Dramaturgii Românești, anunțat de Fundație pentru aprilie 1998. Altfel, impecabil organizat, Colocviul le-a dat, sper, „amantelor ratate“ mai proaspete ori mai obosite satisfacția că statutul lor socio-profesional nu încetează să-i preocupe obsesiv pe cetățenii onorabili. Care ar fi gata oricând să sprijine o lege a caselor de toleranță.

ALICE GEORGESCU